

PRZEWODNIK PO METAFIZYCE

Redakcja
Sebastian Tomasz
Kołodziejczyk

WYDAWNICTWO WAM
Kraków 2011

Spis treści

Wstęp	7
Władysław Stróżewski	
Przedmowa	9
Sebastian Tomasz Kołodziejczyk	
Czym jest metafizyka?	11
Jacek Wojtysiak	
Klasyczne koncepcje bytu. Od Arystotelesa do współczesności	45
Joanna Odrowąż-Sypniewska	
Istnienie i tożsamość	87
Arkadiusz Chrudziński	
Realistyczne teorie uniwersaliów	127
Jerzy Szymura	
Nominalizm	161
Mariusz Grygianiec	
Trwanie w czasie	211
Marcin Iwanicki	
Identyfikacja osobowa. Wybrane stanowiska i argumenty	277
Anna Wójtowicz	
Sytuacje, stany rzeczy i zdarzenia	315
Tomasz Placek	
Przyczynowość	355
Tadeusz Ciecierski, Katarzyna Kuś, Piotr Wilkin	
Possibilia i światy możliwe	385
Robert Poczobut	
Metafizyka umysłu. Główne problemy i stanowiska	437

Paweł Łuków	
Metafizyka wolności i odpowiedzialności	491
Tadeusz Szubka	
Realizm i antyrealizm	519
Ireneusz Ziemiński	
Argumenty za istnieniem Boga	549
Indeks osób	593
Indeks rzeczowy	603
Informacje o Autorach	631

Wstęp

Zaprezentowane w zbiorze artykuły są systematycznym opracowaniem problemów, które stanowią trzon filozofii pierwszej. Równocześnie są zdaniem sprawy z najnowszymi badaniami i ustaleń dotyczących bogatej problematyki metafizycznej we współczesnej filozofii. W znakomitej większości literatura, na którą powołują się Autorzy, pochodzi z anglojęzycznego i analitycznie zorientowanego nurtu filozofii współczesnej. Nie jest to przypadek. Gigantyczny postęp w zakresie badań nad problemami filozoficznymi (w ogólności), jaki dokonał się w ramach paradygmatu analitycznego, nie pozwala pozostać obojętnym na to, co działo się i wciąż dzieje po drugiej stronie Kanału La Manche i Atlantyku. Nie oznacza to wcale, że postępowana jest tradycja kontynentalna. Bynajmniej. Wnikliwy Czytelnik dostrzeże jednak pewną konsekwencję, szczególnie w stosunku do krytyki dyskursu metafizycznego. Krytyka ta jest wieloaspektowa i wielowątkowa; przeprowadzona została z wielu pozycji, tak analitycznych, jak i nieanalitycznych. Zaskakujące jest to, że tradycja analityczna potrafiła przewyciężyć swoją niechęć do metafizyki i zacząć ją uprawiać na nowo, podczas gdy nurty nieanalityczne wciąż deklarują tę niechęć, przyznając jednocześnie, że w istocie rzeczy metafizyka jest trwałym komponentem ludzkiej aktywności intelektualnej w ogóle.

Zbiór składa się z 14 esejów, przy czym każdy poświęcony jest jednemu zagadnieniu. Każdy esej kończy się przewodnikiem bibliograficznym. Łącznie stanowią narzędzie przygotowawcze do kolejnych etapów pracy nad omawianymi zagadnieniami.

* * *

Książka *Przewodnik po metafizyce* rozpoczyna serię zatytułowaną PRZEWODNIKI PO FILOZOFII, która redagowana jest przez autora niniejszego tekstu oraz dra Janusza Salamona. Nie powstałaby ona, gdyby nie życzliwość Wydawnictwa WAM. Szczególne podziękowania kieruję do mojego Mistrza i Nauczyciela, prof. Władysława Stróżewskiego, który zgodził się stworzyć ten tom swoim krótkim tekstem. Moja wdzięczność jest tym większa, iż to dzięki prof. Stróżewskiemu zostałem wprowadzony w fascynujący świat filozofii, a zwłaszcza metafizyki. Przygotowana kilka lat wcześniej książka *Ontologia*, autorstwa Profesora, jest nie tylko podręcznikiem akademickim, ale nade wszystko wyznaniem wiary filozofa. Starłem się i staram dochować wierności, zarówno pod względem zasadniczego celu dociekań metafizycznych, jak i afirmacji ich mnogich przejawów.

Odrębne podziękowania kieruję na ręce Autorów, którzy zgodzili się przygotować teksty do tego tomu. Nie mam najmniejszych wątpliwości, że stanowią one znakomity punkt wyjścia do zgłębiania metafizyki w jej współczesnym kształcie.

Sebastian Tomasz Kołodziejczyk